

Motion till riksdagen 2012/13:N323

av **Anna-Lena Sörenson m.fl. (S)**

Östergötland som försökslän för sociala företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att Östergötland bör utses till försökslän för att utveckla de arbetsintegrerande sociala företagen och främja framväxten av nya företag.

Motivering

Läget på den svenska arbetsmarknaden är svårt. Arbetslösheten i Sverige är högre än i flera jämförbara länder och ungdomsarbetslösheten är bland de högsta i Europa. Personer som har en låg utbildningsnivå eller har någon form av funktionshinder har det extra svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. I Östergötland fortsätter arbetslösheten att öka. I länet finns dessutom ett rekryteringsgap mellan arbetskraftsbehov och arbetskraftsutbud, och företagande och nyföretagande är lägre än genomsnittet i svenska regioner.

Socioekonomiskt är det mycket stora vinster att hämta i att kunna vända människors utvecklingskurvor från bidragsberoende till att vara deltagare på arbetsmarknaden. Forskningen visar att människor som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap kostar samhället mycket pengar och att de dessutom upplever sig ha en sämre livskvalitet. Vårdkonsumtionen ökar för dessa personer, och de har väldigt svårt att ta sig tillbaka till arbetslivet. Det är statistiskt flera gånger svårare att ta sig in på arbetsmarknaden igen för den som varit arbetslös i flera år än för den som har kortare arbetslöshetsperioder.

Som ett svar på en låg arbetslöshet och en ökande social isolering satsar regionförbundet i Östergötland (Östsam) på den sociala ekonomin som en främjande åtgärd. Arbetsintegrerande sociala företag är företag som bedriver näringsverksamhet utifrån olika affärsidéer inom en mängd branscher och affärsområden. Det som är utmärkande för de sociala företagen är att de säljer rehabilitering, arbets träning och sysselsättningsverksamhet till offentlig sek-

Fel! Okänt namn på

tor, ett samarbete som kan bidra till arbete och rehabilitering för personer som stått långt från arbetsmarknaden. De som verkar i de sociala företagen kan exempelvis vara personer med funktionsnedsättning, långtidssjukskrivna eller långtidsarbetslösa. Att bygga på människors förmåga och låta alla jobba till 100 procent av sin förmåga är en del av de arbetsintegrerande sociala företagens värdegrund. Antalet sociala företag är fortfarande litet i Sverige, och det finns en stor potential för att de ska bli fler och därmed också medverka till en utvidgad arbetsmarknad. I dag finns ca 350 arbetsintegrerande sociala företag i Sverige som sysselsätter närmare 11 000 personer, varav ca 4 000 personer har en anställning.

I Östergötland bedömer Östsam att antalet företag och därmed antalet anställda och deltagare skulle kunna öka radikalt om samhällsstödet för främjande av arbetsintegrerande sociala företag blir bättre.

Regeringen lade i april 2010 fast en handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag. Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har uppdrag att underlätta för och främja tillväxten och utvidgningen av arbetsintegrerande sociala företag.

De initiativ som tas i handlingsplanen och de strategier som läggs fast är i och för sig bra. Handlingsplanen skulle dock behöva kompletteras med riktade satsningar till regionerna i landet. Representanter för den sociala ekonomin har pekat på en rad områden som skulle kunna förbättras för att få mer ”verkstad” kopplad till handlingsplanen. I det sammanhanget kan anordnarstöd och anpassningar i lagstiftningen nämnas. I vårt grannland Finland genomförs åtgärder som gör att den sociala ekonomin fått ett uppsving. England kan i ännu högre grad tjäna som förebild. De statliga satsningarna i form av resurser har tillsammans med lokala och regionala initiativ och utvecklingsplaner lett till en utökning av de sociala företagen under de senaste 5 åren. Behoven av att skapa arbetstillfällen och platser för arbetsträning och praktik är stora även i Sverige, och därför behöver vi utveckla förutsättningarna för de arbetsintegrerande sociala företagen.

Östergötland har stora utmaningar när det gäller arbete och sysselsättning och framför allt för dem som i dag står längst bort från arbetsmarknaden. Men det finns också höga ambitioner om att inta en ledande position i landet när det gäller att erbjuda dessa personer en meningsfull sysselsättning.

Staten bör på olika sätt stödja konkreta lokala och regionala projekt som syftar till att utveckla arbetsintegrerande sociala företag. Östergötland bör utses till försökslän för en verksamhet som kan utveckla de arbetsintegrerande sociala företagen och främja framväxten av nya sociala företag. I ett sådant försök bör det finnas möjlighet att, efter analyser av befintliga regelverk, göra eventuella undantag som kan bidra till att fler nya företag skapas. Ett sådant flerårigt projekt kan också kopplas till samverkan med Tillväxtverket, och studier och utvärderingar kan göras av Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU).

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 4 oktober 2012

Anna-Lena Sörenson (S)

Billy Gustafsson (S)

Johan Löfstrand (S)

Louise Malmström (S)

Johan Andersson (S)